

- N.B.**
1. All questions are compulsory.
 2. Internal options are mentioned.
 2. Figures to the right indicate marks.

UNIT - I

- Q.1**
- a. Explain in detail Rights to Information Act, 2005. (9)
- OR**
- b. What is Consumer Protection Act? Discuss. (9)
 - c. Write a note on 'Sale of Goods Act', 1930. (6)
- OR**
- d. Briefly explain Indian Contract Act of 1872. (6)

UNIT - II

- Q.2**
- a. Describe the concept of 'Deep Ecology'. (9)
- OR**
- b. Discuss what is Environmental Ethics. (9)
 - c. Explain in brief the concept of Carbon Space. (6)
- OR**
- d. Write a note on Anthropocentrism. (6)

UNIT - III

- Q.3**
- a. What is Biotechnology? Discuss its applications in various fields. (9)
- OR**
- b. Describe various applications of Information Technology. (9)
 - c. Briefly explain Laser Technology. (6)
- OR**
- d. Discuss how Technology can lead to destruction. (6)

UNIT - IV

- Q.4**
- Write Short Notes on: (Any 3)** (15)
- a. Types of Goals
 - b. Intrinsic and Extrinsic Motivation
 - c. Creative Thinking
 - d. Strategies for Time Management
 - e. Data Interpretation
 - f. Rural Concept
 - g. Distribution of Land resources

२. आंतरिक पर्याय मांडलेले आहेत.

३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

४. मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

विभाग - १

प्र.१ अ. माहितीचा अधिकार कायदा, २००५ ह्यावर सखोलपणे स्पष्टीकरण द्या. (९)

किंवा

ब. ग्राहक उपभोगता कायदा म्हणजे काय? ह्यावर चर्चा करा. (९)

क. माल विक्री कायदा, १९३० ह्यावर टीप लिहा. (६)

किंवा

ड. भारतीय करार कायदा, १९८२ ह्यावर थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या. (६)

विभाग - २

प्र.२ अ. 'सखोल सजीव सृष्टी शास्त्राच्या' संकल्पनेचे वर्णन करा. (९)

किंवा

ब. पर्यावरणीय नितिशास्त्र म्हणजे काय, ह्यावर चर्चा करा. (९)

क. 'कार्बन अवकाश' ह्या संकल्पनेचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या. (६)

किंवा

ड. मानवशास्त्रावर टीप लिहा. (६)

विभाग - ३

प्र.३ अ. जैविक तंत्रज्ञान म्हणजे काय? त्याच्या विविध क्षेत्रात उपयुक्ततेची चर्चा करा. (९)

किंवा

ब. माहिती तंत्रज्ञानाच्या विविध उपयोगांचे वर्णन करा. (९)

क. लेझर तंत्रज्ञानाचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या. (६)

किंवा

ड. तंत्रज्ञानामुळे कसा नाश होतो, ह्यावर चर्चा करा. (६)

विभाग - ४

प्र.४ थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही ३) (१५)

१. ध्येयाचे प्रकार

२. आंतरिक व बाह्य प्रेरणा

३. कल्पकतेचे विचार

४. वेळ व्यवस्थापनाशी संबंधीत तंत्रे

५. संस्करणपूर्व माहिती

६. ग्राम संकल्पना

७. जमीन संपत्तीचे वाटप